

PRZEWODNIK DLA PODATNIKA

PIT-2, PIT-2A, PIT-3

Zasady składania oświadczeń
o stosowaniu pomniejszenia
zaliczki o kwotę zmniejszającą
podatek (1/12, 1/24 lub 1/36)

Zasady obowiązujące od 2023 roku

Każdy podatnik osiągający dochody opodatkowane według skali podatkowej korzysta z kwoty wolnej od podatku **w wysokości 30 000 zł**.

Pamiętaj!

Kwota wolna 30 000 zł jest jedna, wspólna dla wszystkich dochodów podatnika opodatkowanych według skali podatkowej.

Zastosowanie stawki 12%, przy pozostawieniu kwoty wolnej na poziomie 30 000 zł, oznacza kwotę zmniejszającą podatek 3600 zł ($30\ 000 \times 12\% = 3600$).

W konsekwencji 1/12 kwoty zmniejszającej podatek stosowana przez płatnika przy obliczaniu miesięcznych zaliczek wynosi 300 zł.

Ważne!

Informacje o zasadach składania oświadczeń o stosowaniu pomniejszenia zaliczki o kwotę zmniejszającą podatek znajdują się także w [Objaśnieniach podatkowych wydanych przez Ministra Finansów 30 grudnia 2022 r. dotyczących oświadczeń i wniosków mających wpływ na wysokość zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych obliczanych przez płatników tego podatku](#) (str. 8-14).

Kto i kiedy może złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki o kwotę zmniejszającą podatek?

Od 1 stycznia 2023 roku przepisy pozwalają na:

- stosowanie kwoty zmniejszającej przez wszystkich płatników, którzy pobierają zaliczki na podatek (**m. in: pracodawców, zleceniodawców, organy rentowe**). Płatnicy stosują pomniejszenie o kwotę zmniejszającą podatek z „urzędu”, czyli z mocy ustawy, lub po otrzymaniu od podatnika oświadczenia w tej sprawie;
- dzielenie 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (300 zł) maksymalnie na 3 płatników.

Oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki o kwotę zmniejszającą podatek może złożyć płatnikowi podatnik osiągający przychody np. z:

- wynagrodzenia za pracę na etacie (umowa o pracę, stosunek służbowy, praca nakładcza, spółdzielczy stosunek pracy),
- umów zlecenia i o dzieło,
- umów o zarządzanie przedsiębiorstwem,
- kontraktów menadżerskich,
- praw majątkowych,
- emerytury i renty z zagranicy.

Jak można składać oświadczenie?

Oświadczenie podatnicy mogą składać płatnikom (np.: pracodawcom, zleceniodawcom):

- na piśmie albo
- w inny sposób przyjęty u danego płatnika.

Zasady składania oświadczeń może wskazać płatnik, przy czym podatnik może skorzystać:

- z nowych wzorów PIT-2, PIT-2A, PIT-3, które zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów i udostępnione na stronie: <https://www.gov.pl/web/finanse/pit-formularze> lub
- z formy określonej przez płatnika (np. z systemu kadrowo-płacowego funkcjonującego u tego płatnika).

Takie oświadczenie podatnik może złożyć w każdym momencie roku.

Jeżeli podatnik złoży oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia, płatnik uwzględni to oświadczenie najpóźniej od miesiąca następującego po miesiącu, w którym je otrzymał.

Jedynie dla organów rentowych przewidziano dłuższy, dwumiesięczny okres, po upływie którego mają one obowiązek uwzględnić złożone oświadczenie.

Ważne!

Raz złożone oświadczenie ma zastosowanie również w kolejnych latach – nie musi być ponawiane. Jednak w przypadku zaistnienia zmian, podatnik jest obowiązany wycofać lub zmienić złożone uprzednio oświadczenie.

W jakiej wysokości może być stosowana kwota zmniejszająca podatek przy obliczaniu zaliczek?

Co do zasady kwota zmniejszająca podatek przy obliczaniu zaliczek wynosi 300 zł.

Podatnik może jednak wskazać w składanym oświadczeniu, że ten płatnik jest uprawniony do pomniejszenia zaliczki o kwotę stanowiącą:

- 1) 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 300 zł) albo
- 2) 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 150 zł), albo
- 3) 1/36 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 100 zł).

Podatnik może podzielić kwotę zmniejszającą podatek (300 zł) maksymalnie na **3 płatników**.

W przypadku podziału kwoty zmniejszającej płatnicy pomniejszą zaliczki według wskazanych w oświadczeniach proporcjach.

Łączna kwota pomniejszenia zastosowana przez wszystkich płatników w miesiącu nie może przekroczyć 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 300 zł).

Pamiętaj!

Jeżeli pomniejszanie zaliczki o kwotę stanowiącą 1/12 kwoty zmniejszającej podatek jest stosowane z „urzędu” (np.: od przychodów uzyskanych z emerytury czy renty), organ rentowy nadal stosuje takie pomniejszenie, chyba że podatnik złoży oświadczenie o innym podziale tej kwoty (1/24 lub 1/36) albo wniosek o jej niestosowanie.

Jeżeli podatnik w danym miesiącu uzyskuje przychody od więcej niż jednego płatnika, to może złożyć oświadczenie o stosowanie pomniejszenia, o ile:

- łącznie wszyscy płatnicy w danym miesiącu nie zastosują kwoty większej niż 1/12 kwoty zmniejszającej podatek oraz
- podatnik w roku podatkowym za pośrednictwem płatnika nie skorzystał wcześniej z kwoty wolnej w pełnej wysokości.

W przypadku kiedy podatnik uzyskuje w danym miesiącu **od tego samego** płatnika przychody **z różnych tytułów**, płatnik stosuje do tych przychodów złożone oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia, przy czym łączna kwota pomniejszenia zastosowana w tym miesiącu przez tego płatnika nie może przekroczyć kwoty wskazanej w oświadczeniu.

Do kiedy złożone oświadczenie wiąże płatnika?

Złożone oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki na podatek płatnik stosuje do czasu:

- zmiany lub wycofania oświadczenia przez podatnika;
- ustania stosunku prawnego (np.: rozwiązania umowy o pracę, umowy zlecenia). Po tej dacie płatnik przestaje stosować wskazaną przez podatnika w oświadczeniu kwotę zmniejszającą podatek.

Warto wiedzieć

Płatnik nie ponosi odpowiedzialności za nieprawidłowe pobranie zaliczki, spowodowane zastosowaniem się do złożonego przez podatnika oświadczenia.

W przypadku podania informacji skutkujących zaniżeniem zaliczki na podatek ewentualne konsekwencje (np. dopłata podatku w zeznaniu rocznym) będą obciążać podatnika.

Kto może jeszcze stosować kwotę zmniejszającą podatek w trakcie roku?

Zasady dotyczące stosowania 1/12 kwoty zmniejszającej podatek mają zastosowanie również do dochodów podatników osiągniętych bez pośrednictwa płatników z tytułu:

- stosunku pracy z zagranicy,
- emerytury i rent z zagranicy,
- działalności wykonywanej osobiście określonych w art. 13 pkt 2, 4 i 6-9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Natomiast podatnicy osiągający przychody z działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej, którzy są obowiązani do samodzielnego obliczania zaliczek na ogólnych zasadach według skali podatkowej, stosują pomniejszenie o pełną kwotę zmniejszającą podatek (czyli 3600 zł).

PYTANIA I ODPOWIEDZI

Czy PIT-2 złożony przez pracownika przed rokiem 2023 nadal daje mi prawo – jako płatnikowi – do pomniejszenia zaliczki?

Tak, złożony przez pracownika PIT-2 nadal stanowi podstawę do pomniejszenia przez Ciebie zaliczki. Pracownik nie musi składać nowego oświadczenia, jeżeli zmianie nie uległ stan faktyczny. Na podstawie złożonego przed 2023 rokiem PIT-2 pomniejszasz zaliczkę o kwotę 300 zł za każdy miesiąc.

Komu składam oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki?

Takie oświadczenie składasz do płatnika, np.: swojego pracodawcy, zleceniodawcy. Oświadczenie możesz złożyć do maksymalnie trzech płatników.

Co się stanie, jeśli nie złożę oświadczenia u żadnego płatnika?

Jeśli nie złożysz oświadczenia o stosowaniu pomniejszenia zaliczki, płatnik nie będzie pomniejszał zaliczek na podatek w trakcie roku (max o **300 zł** miesięcznie). Oznacza to, że dopiero składając zeznanie roczne, pomniejszysz podatek o kwotę 3600 zł (30 000 × 12%).

Jestem emerytem/rencistą i pracuję. Czy mam złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki u pracodawcy?

W takim przypadku 1/12 kwoty zmniejszającej podatek potrąca „z urzędu” organ rentowy (300 zł).

Od 2023 roku możesz jednak swobodniej decydować o stosowaniu tego pomniejszenia przez płatników. Jeżeli chcesz, możesz np. złożyć oświadczenie o stosowaniu kwoty zmniejszającej zarówno do organu rentowego, jak i do pracodawcy, wskazując w nim w jakiej części dany płatnik ma stosować tę kwotę przy obliczaniu zaliczki. Wówczas kwota zmniejszająca u każdego z płatników będzie wynosiła max po 150 zł.

Jeżeli wolisz, żeby tylko pracodawca stosował kwotę zmniejszającą podatek w całości, możesz złożyć do:

- organu rentowego wniosek o pobieranie zaliczki bez pomniejszania o tę kwotę oraz
- pracodawcy oświadczenie o stosowaniu 1/12 kwoty zmniejszającej podatek.

Czy mogę złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki na podatek od dochodów z umowy zlecenia/umowy o dzieło?

Tak, od 2023 roku również zleceniodawca/zamawiający dzieło może stosować, na podstawie złożonego przez Ciebie oświadczenia, 1/12 kwoty zmniejszającej podatek w wysokości 300 zł lub w innej części (1/24 kwoty zmniejszającej podatek, tj. w wysokości 150 zł, lub 1/36 kwoty zmniejszającej podatek, tj. w wysokości 100 zł).

Czy muszę co roku składać oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki?

Raz złożone oświadczenie ma zastosowanie również w kolejnych latach – nie musisz składać go co roku. Pamiętaj jednak, że jeżeli uległy zmianie okoliczności mające wpływ na obliczenie zaliczki, powinieneś zmienić lub wycofać złożone oświadczenie.

Mam jedną umowę o pracę. Czy powinienem złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki u pracodawcy? Kiedy pracodawca zacznie mi uwzględniać kwotę zmniejszającą podatek?

Jeśli chcesz, aby pracodawca uwzględniał kwotę zmniejszającą zaliczkę w trakcie roku, złóż takie oświadczenie. Pracodawca uwzględni złożone przez Ciebie oświadczenie przy obliczaniu zaliczek najpóźniej od miesiąca następującego po tym, w którym je złożyłeś.

Mam dwóch pracodawców, czy oświadczenie składam do każdego z nich?

Masz wybór, oświadczenie możesz złożyć do jednego lub do każdego z pracodawców. Pamiętaj jednak, że kwota wolna jest jedna i po złożeniu oświadczenia do dwóch pracodawców, każdy z nich jest uprawniony do pomniejszenia zaliczki max o kwotę stanowiącą 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (czyli o 150 zł).

Pracuję na umowę o pracę i prowadzę działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej. Czy mogę złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki do pracodawcy?

Tak, możesz złożyć takie oświadczenie do pracodawcy.

Pamiętaj jednak, że przy obliczaniu zaliczek korzystasz od pierwszego miesiąca z pełnej kwoty zmniejszającej podatek, czyli 3600 zł.

Jeżeli uzyskujesz przychód również z umowy o pracę, masz możliwość złożenia pracodawcy oświadczenia o stosowaniu pomniejszenia zaliczki we wskazanej przez Ciebie części (1/12, 1/24 lub 1/36).

Jeżeli kwota pomniejszająca zaliczki na podatek w roku podatkowym przekroczy 3600 zł, w rocznym rozliczeniu może wystąpić podatek do zapłaty.

Pracuję na umowę o pracę i mam działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem liniowym. Czy mogę złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki u pracodawcy?

Tak, możesz złożyć takie oświadczenie swojemu pracodawcy.

Co w przypadku, gdy w jednej firmie pracuję na umowę o pracę i dodatkowo mam przychody z umowy o dzieło z innej firmy? Czy mogę złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki? Jeśli tak, to komu?

Oświadczenie możesz złożyć zarówno pracodawcy, jak i zleceniodawcy (tj. zamawiającemu dzieło). Wówczas każdy z nich pomniejszy zaliczki według wskazanych przez Ciebie w oświadczeniach proporcjach (np. każdy po 150 zł).

Pracuję na umowę zlecenie i umowę o dzieło. Przychody ze zlecenia są wyższe. Czy mogę złożyć wniosek o stosowaniu pomniejszenia zaliczki w dowolnych proporcjach?

Tak, zleceniodawcy, u którego osiągasz wyższe dochody możesz złożyć oświadczenie o stosowaniu 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 150 zł), a zleceniodawcy (zamawiającemu dzieło) możesz złożyć oświadczenie o stosowaniu odpowiednio 1/36 albo 1/24 kwoty zmniejszającej podatek (odpowiednio 100 zł albo 150 zł). Pamiętaj, że łączna kwota pomniejszenia zastosowana przez wszystkich Twoich płatników w miesiącu nie może przekroczyć 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 300 zł).

Możesz również (alternatywnie) złożyć takie oświadczenie tylko do jednego zleceniodawcy, aby stosował 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 300 zł).

Zmieniam pracę w trakcie roku, czy nowemu pracodawcy muszę złożyć oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki?

Jeżeli chcesz, żeby Twój nowy pracodawca również stosował kwotę zmniejszającą zaliczkę, to złóż oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia. Jeśli nie złożysz takiego oświadczenia, to nowy pracodawca nie będzie mógł stosować kwoty zmniejszającej podatek przy poborze miesięcznych zaliczek.

Czy po rozwiązaniu umowy o pracę – jako płatnik – mam obowiązek nadal stosować kwotę zmniejszającą zaliczkę wskazaną w oświadczeniu przez byłego pracownika?

Nie, po ustaniu stosunku pracy przestaje Cię wiązać złożone przez pracownika oświadczenie dotyczące pomniejszenia zaliczki o kwotę zmniejszającą.

W trakcie 2024 roku przechodzę na emeryturę. Czy muszę złożyć ZUS-owi oświadczenie o stosowaniu pomniejszenia zaliczki?

Nie, organ rentowy pomniejsza zaliczkę na podatek „z urzędu” o 1/12 kwoty zmniejszającej podatek (czyli 300 zł).

Więcej informacji o podatkach na **podatki.gov.pl**

